

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

UPA 2019/45

Inatsisartut suleriesianni § 36 naapertorlugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiaq imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Ujaqqat pinneraasiassat aalajangersimasut nunatsinni piaarneqarsimasut suliareqqaarlugit sileqqaarlugillu nunatsinniit anninneqartarnissaat piumasaqaatigineqalissagaluarpat pitsaaqutigisinnaasai pitsaanngequtigisinnaasaalu pillugit apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiaq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit)

Nunatsinni aningaasarsiornikkut ineriartortitsuarnissaq sukcut tamatigut anguniartuartariaqarparput. Iluaqutigisinnaasavut sulluunniit sukcut tamatigut atorluarniartuartariaqarparput.

Ujaqqanik pinneraasiornierup iluani aamma taamaappoq. Ujaqqanik pinneraasiassanik piaaneq – tunisassiorneq nunatsinni nutaajuvoq, taamaattorli ukiuni kingullerni annertusiartulersimalluni.

Ujaqqat pinneraasiassat nunatsinni piaarneqarsimasut, aningaasatigut iluaqutigilluarneruler-nissaat anguniartuartariaqarparput.

Unnia Tanzaniami ujaqqat erlinnartut nunaminni silineqaqqaarsimangippata, nunaminniit anninneqannginnissaannik inatsiseqartoq.¹ Tassunga atatillugu oqaatigissavara ujarak piffimmi pinneraasiassaq tanzanit-i peqarmat, taannalu inatsisitigut alloriarfeqartartussamik ineriartortitassanngorlugu aallarniutiginiutigineqarluni. Taassumalu kingunerisaanik pinneraasiassat allat taamatut aqqissuussinermut ilanngunneqarsinnaanerat eqqarsarsaataalluni.

Nunatsinni suliffissaq aningaasarsiorfissarlu sunaluunniit pilersinneqarsinnaasoq iluatigisariaqarput, taamaattumik soorluuna pissusissamisuussasoq aamma uagut nunat allat assigalugit, ujaqqat illernartuutivut pinneraasiassaativullu, nunatsinni piaarneqarsimasut, nunatsinniit avammut anninneqannginnerini silineqaqqaartarnissaanik piumasaqaateqartalernissarput.

Taamaaliornitsigut suliffissarpassuit pilersissinnaassagaluarpagut, minnerunngitsumillu ujaqqat pinneraasiassat nunatsinniit avammut anninneqartartut nunatta aningaasarsiornikkut pitsaanerumik aamma iluaqutigilluarnerulissinnaagaluarpagit. Suliareqqereerlugit nalittor-sarluaqqaareerlugillu avammut tuniniarneratigut. Suliffissanik pilersitsiinnarani nunattalli aamma aningaasarsiornikkut annertuumik iluaqutigillualersinnaagaluaraa qularutissaanngilaq.

Tanzaniami taamaaliorneq nunaqavissunik suliffissarpassuarnik pilersitsisinnaasimavoq aningaasarsiutaallualersimallunilu. Sooq taava uagut aamma taamaaliorsinnaassanngilavut?

¹ <http://www.diamondworld.net/Content/New-mining-and-rough-gemstone-export-legislation-passed-in-Tanzania-/4889>

Pisisartut assigiinngitsunik immikkuullarissunillu kissaateqarsinnaanerit piunasaqarsinna-asarnerallu takornartaanngilaq. Taamaattumik pisisartut piunasaat kissaataallu assigiinngitsut naammassisinnaassajumallutigit allaqqunneqarsinnaanngilaq silisinermik ilinniartitsinerit pikkorissaanerillu annertuumik piareersarlugillu pilersaarusiortuarariaqarpagut.

Minnerunngitsumik aamma eqqaamassavarput, pisisartut nunatta avataaneersut piunasaqaataannik innarliinaveersaarnissaq aamma pingaaruteqarluinnarmat.

Taamaattumik ujaqqat erlinnartut nunatsinni piarneqarsimasut nunatsinniit anninneqartinnag- git, nunatsinni silineqaqqarneqartarnissaannik piunasaqaateqalertinnata pingaaruteqarpoq taamatut piunasaqaateqartalernissap suna pitsaaqutigalugulu pitsaanngequtigisinnaaneraa misissoqqaassallugu. Misissoqqissaartariaqarparput pisisartut qanoq kissaateqarnersut qanor- lu piunasaqaateqarsut? Sunik piunasaqaateqarpat? Piunasaqataasullu naammassineqarsin- naanngippata taava qanoq iliuuseqassavut piunasaqaataasut naammassisinnaajumallutigit?

Tamannamita pillugu Naalakkersuisut qanoq pilersaaruteqarpat iliuuseqarniarpallu? Minnerun- ngitsumillu partiimmita qanoq isumaqarpat ujaqqat pinnerasaasiassat sileqqaarlugit avammut anninneqartalernissaannik piunasaqaateqartoqartalissaluarpat?

Ilisimaqqullguu tamanna pillugu Naalakkersuisunut apeqquteqaateqaateqarnikuuvunga,. apeqquteqaatiga normulerneqarsimavoq; 336/18.

Taamatut tunngavilersuuteqarlunga, matumuuna siunnersuutiga inatsisartunut suliassanngor- tippara, neriullunga siunnersuutiga ilassilluarneqarumaartoq.

Qujanaq